

IK IN DE MR?!

**Vaders en moeders in de
medezeggenschapsraad
krijgen wat voor elkaar**

Is de mr (een beetje) de baas?

De schooldirecteur, het bovenschoolse management en colleges van bestuur kunnen niet zomaar hun gang gaan op 'hun' basisschool: voor heel wat belangrijke beslissingen zijn ze verplicht eerst de ouders en het personeel te raadplegen. Dat moet gebeuren via de medezeggenschapsraad (mr), staat in de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS).

Er zijn verschillende soorten beslissingen

- die waarover de mr eerst advies moet geven;
- die waarvoor instemming van de mr vereist is;
- die waarover de schoolleiding alleen de mr hoeft te informeren.

Informatieplicht is de meest vrijblijvende van de drie, maar een mr kan informatie wel vaak goed gebruiken om een eigen oordeel te vormen en dan op eigen initiatief suggesties voor verbeteringen te doen.

Wanneer de raad advies mag uitbrengen, hoeft dat nog niet te betekenen dat de leiding de door de mr gesuggereerde richting inslaat. De directie kan het

advies van de mr naast zich neerleggen, maar moet dat wel motiveren. De meeste formele invloed heeft de mr bij besluiten waarbij instemming van de raad vereist is voordat de leiding aan de uitvoering mag beginnen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de organisatie van de naschoolse opvang en vaststelling van het schoolplan.

Geert Langereis, ouder en voorzitter mr basisschool:

"Ik vraag me inderdaad wel eens af: heb je de macht die je is toebedeeld? Als ouders zijn we er toch afhankelijk van hoe open de directeur is. Als hij ons dingen niet zou vertellen, merken we niet dat er eigenlijk een rol voor de medezeggenschapsraad is weggelegd. In ons geval hebben we zeker een deel van de macht, want wij hebben met onze directeur een open verstandhouding waarin hij ons geregeld raadpleegt in een vroeg stadium in het beleidsproces. We worden ook gebruikt als een soort klankbord. De directeur bespreekt met ons zaken, vaak ruim voor het team en de ouders worden ingelicht. Dus in die zin zijn we mede de baas met de directeur."

Gaat het in de mr ook over onderwijs?

Scholen mogen zelf weten hoe ze hun onderwijs inrichten in ons land. De wettelijke regels voor medezeggenschap bemoeien zich niet met de dagelijkse uitvoering, maar als het over beleid gaat, heeft de mr wel een belangrijke stem. Een medezeggenschapsraad kiest bijvoorbeeld geen rekenmethode: dat is een zaak van overleg tussen de leraren en de schoolleiding. Evenmin mag de mr zich bemoeien met de overgang van leerlingen naar de volgende klas of de keuze welke leerkracht voor welke klas komt te staan. Alle onderwerpen waar de mr wél over spreekt, hebben direct of indirect gevolgen voor de dagelijkse praktijk van het onderwijs. Geeft een school extra veel aandacht aan de ondersteuning van zorgleerlingen, dan moet daar ruimte voor zijn in de begroting en in het taakbeleid voor het personeel - allebei punten waarover de mr volop meepraat. Komt de leiding met een voorstel voor samenwerking met maatschappelijke organisaties of wijzigingen in de overblijfsregeling en de naschoolse opvang, dan kunnen de

lesdagen er heel anders gaan uitzien. Fusies, reorganisaties, nieuwbouw en andere ingrijpende organisatorische veranderingen hebben altijd hun weer-slag op wat er in de klas gebeurt.

De dingen van de dag komen dus niet allemaal aan de orde in de mr. Maar of het allemaal lekker loopt op school, hangt ook af van beleidskwesties waar de mr over meepraat. Daardoor heeft mr-werk altijd met onderwijs te maken.

Chris Jansens, ouder:

"We hebben intensief en in goed overleg met de directie gesproken over het schoolplan 2007-2011. Daarin bouwen we samen verder aan de school. Als mr konden we in een vroeg stadium suggesties doen en het schoolplan geeft ons allerlei elementen waar we in het jaarplan op terug kunnen komen. Ook als je praat over de leerlingenzorg, behandelingsplannen, de doorgaande lijn van de onderbouw naar de middenbouw en de bovenbouw, heb je het eigenlijk over onderwijs. We hebben verder veel aandacht besteed aan onderwijskwaliteit en het Jenaplangehalte van de school. De mr is er heel kritisch op geweest of het Jenaplanconcept wel voldoende gedragen werd in het schoolplan. Daar was zeker ruimte voor, onze inbreng werd zeer op prijs gesteld."

Wat kan de mr afdwingen?

In de meeste scholen is het oer-Hollandse poldermodel uitgangspunt: we komen er samen wel uit. In die geest verlopen ook de meeste besprekingen tussen medezeggenschapsraad en directie. Toch kan het voorkomen dat de neuzen echt niet dezelfde kant op komen te staan. Wat dan?

De leiding hoeft adviezen van de mr niet op te volgen; dat is de ingebouwde beperking van adviesrecht. Het instemmingsrecht dat de mr op sommige punten heeft, lijkt een sterker wapen. Simpel gezegd: zolang de mr instemming weigert, kan de directie haar omstreden plan niet uitvoeren.

Een mr die deze stap zet, moet daar goede gronden voor hebben. Zo'n weigering betekent meestal niet dat het plan van tafel is, maar is het begin van een nieuwe gesprekkenronde met als doel overeenstemming.

Medezeggenschap is wat anders dan zeggenschap en er moet altijd redelijk overleg zijn met respect voor elkaars standpunten, vindt de wetgever. Blijkt een meningsverschil niet in eigen huis oplosbaar, dan kan het worden voorgelegd aan de geschillencommissie, die voor het hele primair onderwijs

werkt. De commissie beoordeelt onder andere of de twistende partijen in redelijkheid op hun strepen zijn blijven staan. Daarbij staat voorop dat zowel mr als schoolbestuur de overlegprocedures correct hebben afgewikkeld en goed naar elkaars argumenten hebben geluisterd. Verder kijkt de commissie naar de ruimte die de medezeggenschapsregels geven.

Het afdwingen van een bepaalde beslissing is vrijwel onmogelijk; wel kan de medezeggenschapsraad altijd eisen dat hij mee mag praten, want de wet is duidelijk: de mr mag over alle schoolzaken spreken met de schoolleiding.

Alle vijftig welkom

Is de toelating van vijftig leerlingen op een christelijke basisschool nieuw beleid wanneer die vijftig afkomstig zijn van een openbare school die gaat sluiten? Natuurlijk niet, meent het bestuur met een verwijzing naar het algemene uitgangspunt dat er voor iedereen plek is die de doelstellingen onderschrijft. De mr is minder gelukkig met wat er dreigt te gebeuren en de oudergeleding meldt zelfs een geschil aan: ze eist adviesrecht om voorwaarden te kunnen stellen aan de onverwachte extra instroom.

Het lukt de ouders niet om de geschillencommissie voor hun zaak te winnen. Op een groeischool komt een piek in de aanmeldingen vaker voor en de gevreesde vorming van combinatiegroepen is geen onderdeel van toelatingsbeleid, constateert de uitspraak. Wel moet de mr meepraten als er in de toekomst iets verandert aan de uitwerking van het algemene toelatingsbeleid.

Is mr-werk ook leuk?

Thuis en op het werk hebben de meeste mensen een duidelijke, vooraf omlijnde rol. U bent ouder, werknemer of baas en u weet aan welke regels u zich heeft te houden en wat er van u wordt verwacht. In de mr gaat het vaak om schoolregels: wat voor regels moeten er zijn en hoe is de uitvoering het best te regelen? Vindt u het prettig om daar invloed op te hebben, dan is dat onderdeel van mr-werk beslist de moeite waard.

Vergaderen en stukken lezen is een vanzelfsprekend onderdeel van het mr-lidmaatschap. Wie daar hoe dan ook een verschrikkelijke hekel aan heeft, zal het moeilijk vinden om aan de formele kant van het mr-werk plezier te beleven. Er is nog meer mogelijk dan het bijwonen van de bijeenkomsten. Zo kan een mr-lid zich ook storten op contact met de achterban door veel met andere ouders te praten over hun mening en die informatie door te spelen aan de rest van de raad.

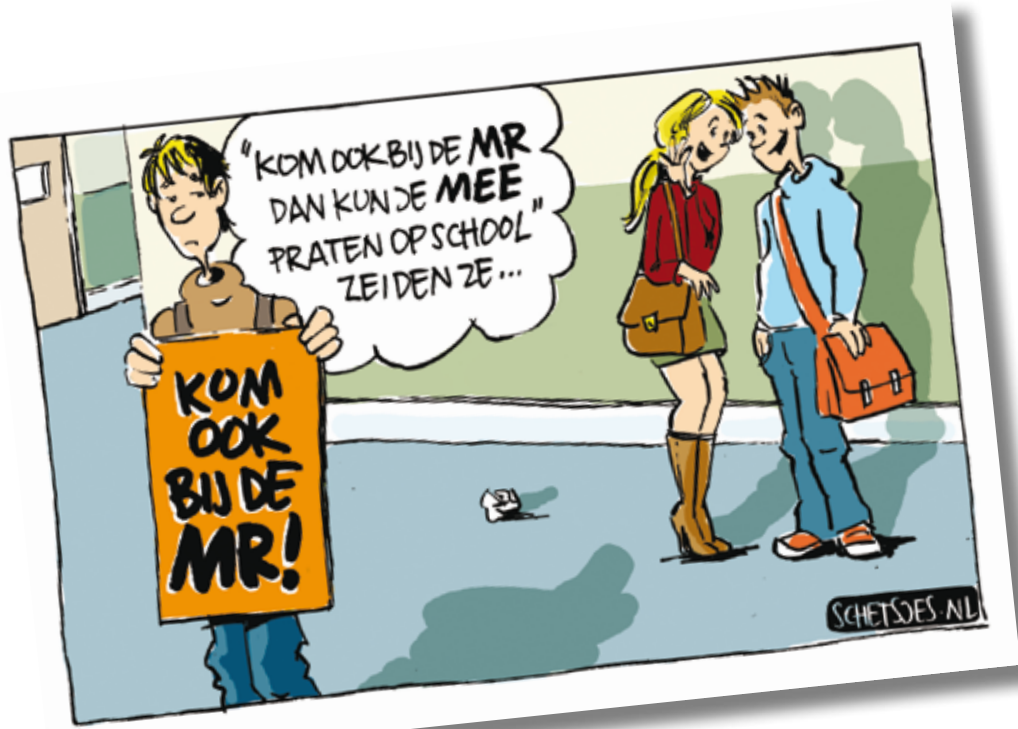
Een belangrijk verschil met traditionele vergaderingen in de politiek of het

bedrijfsleven is wel dat de mr verschillende groepen verenigt: ouders zitten er naast leerkrachten en ieder krijgt de ruimte voor zijn eigen, soms verrassende, inbreng. Mr-werk trekt bovendien gemotiveerde mensen die bereid zijn een stapje harder te lopen en als u daar ook voor voelt, kan dat plezierige 'werkomstandigheden' betekenen. Lid zijn van de medezeggenschapsraad kan ook aanzien op school opleveren, zeker wanneer de mr iets weet te bereiken waar ouders, leerlingen en leerkrachten profijt van hebben. Goede contacten binnen de MR zijn ook belangrijk: op veel scholen is het gebruikelijk dat de mr minstens eenmaal per jaar iets doet buiten het overleg- en vergaderwerk om: een etentje, een uitje of iets dergelijks. Dat is goed voor de sfeer en verhoogt het plezier.

Leonie Looijen, ouder en voorzitter mr:

"Ik krijg door mijn mr-lidmaatschap meer inzicht in alles wat er op school omgaat, hoe het daar reilt en zeilt en waar mijn kinderen en hun leerkrachten mee bezig zijn. Als ouder weet je dat ze taal en rekenles hebben, maar in de mr heb ik echt feeling met onderwijs gekregen. Ik weet nu hoe de school werkt aan de doorgaande leerlijn van de kleuters tot en met groep 8, met alles wat daar achter zit. Dit is mijn tweede periode in de mr, ik ben herkozen en ik ga er nog steeds met plezier naar toe."

uit het aanbod zorgvuldig kiest, kan niet alleen de kwaliteit van de medezeggenschap verbeteren, maar heeft ook persoonlijk profijt van de extra training en vaardigheden.

Wat levert de mr u op?

Zitting nemen in de medezeggenschapsraad is voor ouders in principe vrijwilligerswerk. Op dat onderdeel bestaat er een groot verschil met de leerkrachten in de mr: zij krijgen taakuren voor het lidmaatschap en zitten er dus in de tijd van de baas. Voor ouders kan de school wel een vrijwilligersvergoeding toekennen binnen de daarvoor geldende normen van de belastingdienst: in 2008 was dat 1500 euro per jaar en dat extraatje is belastingvrij. De wezenlijke en persoonlijke winst van een mr-lidmaatschap is niet in een banksaldo uit te drukken: kennis over de achtergronden van de school en haar organisatie. U doet ervaring op met het bedenken van beleid inclusief de hobbels die opdoemen wanneer dat wordt uitgevoerd; of u past uw elders verworven kennis op dit terrein toe. Bovendien hebben mr-leden recht op scholing, wat zowel over de regels en praktijk van medezeggenschap kan gaan als over onderhandelingen, vergadertechnieken en strategie. Wie

Jan Schutrups, ouder:

"De medezeggenschapsraad heeft mijn horizon verbreed. Ik ben meer betrokken geraakt bij wijzigingen van onderwijsprocessen en ik kan er ook ideeën kwijt. Als ouder in de mr heb je geen zeggenschap, maar het is wel mogelijk om bepaalde zaken een andere richting in te sturen. In onze mr hebben we bijdragen kunnen leveren aan een pestprotocol, het verkeersplan en de verbouwing. Zo zorg je er dan voor dat de school van je kinderen er nog wat beter voor komt te staan."

Hoeveel tijd kost de mr?

Lid zijn van de medezeggenschapsraad lijkt op sommige punten wel op een baan: wie er voluit voor gaat, kan er meer dan een volledige weektaak mee bezig zijn. Dat is in de mr natuurlijk niet de bedoeling, al bestaan er bij grote schoolbesturen wel medezeggenschapsraden waarbij secretaris en voorzitter er meer dan twee dagen per week aan besteden.

Wie net begint, moet rekenen op een vergadering per maand, wat door uitval vanwege vakanties neerkomt op acht bijeenkomsten per jaar. Stukken lezen ter voorbereiding vergt al snel een avond voor elke vergadering en verder is er natuurlijk het contact met de achterban: de 'kiezers' op de hoogte houden van mr-prestaties is goed voor het draagvlak en levert dikwijls nieuwe inzichten, argumenten en gegevens op.

Vanwege het vrijwillige karakter van mr-lidmaatschap voor ouders kan niemand eisen dat u er een bepaald aantal uren per maand aan besteedt. Ter oriëntatie de cijfers voor personeel, waarvoor minimumregelingen zijn afgesproken in de cao. Ieder personeelslid in de mr mag minimaal zestig

klokuren per jaar aan medezeggenschapstaken besteden en daar bovenop nog drie werkdagen per twee jaar voor scholing en vorming.

Is een school intensief met belangrijke wijzigingen bezig, dan gaat dat ook ouders meer tijd kosten. Wie als mr-lid staat te popelen voor werkgroepen rond nieuwbouw, fusies of andere grote kwesties, moet er rekening mee houden dat een deel van de bijeenkomsten zich overdag zal afspelen.

Wil Speetjens, ouder en penningmeester mr:

"Het grootste misverstand is dat de mr veel tijd zou kosten. Je bent een zelfstandige club en je maakt zelf afspraken over vergaderfrequentie, onderwerpen en taakverdeling. De meeste medezeggenschapsraden komen zeven of acht keer per jaar bijeen, in bijzondere gevallen vergader je tien keer. Vooral de voorzitter en de secretaris zijn tijd kwijt aan de voorbereiding. Lukt het je om als mr een strakke jaarplanning aan te houden met de vaste onderwerpen, dan word je niet overvallen door veel leeswerk. Zaken als roosters, vakanties, de indeling van het personeel, bekostiging en budgetten komen altijd terug, dat weet je en dus kun je die punten spreiden. In mijn ervaring gaat het om een avond leeswerk vooral, in uitzonderlijke gevallen loopt dat op tot drie. Er komen soms opgelegde onderwerpen vanuit de regering en wij zijn bezig met nieuwbouw, dat vraagt ook veel aandacht. Als je de vergadering hebt gehad, is er soms nog wat vervolgwerk. Dat is zelden meer dan twee uur. Dus al met al gaat het om twee avonden in zes weken. Er zijn hobby's die meer tijd kosten."

Ouders & COO: Clinics; basiscursus functioneren en bevoegdheden, 2 aansluitende dagdelen. Meer informatie: www.ouders.net
 VOO: MR-Start; introductie op taken, bevoegdheden, rechten en plichten van de MR, 1 avond. Meer informatie: www.voo.nl

Contactgegevens van de medezeggenschapsraad op mijn school:

Naam:
 Functie:
 Telefoonnummer:
 E-mail:
 Opmerkingen:

Wat moet ik leren om mee te doen?

Als lid van de medezeggenschapsraad wordt u niet in het diepe gegooid: elke mr beschikt over ervaren leden die nieuwkomers kunnen inwerken door ze op de hoogte te stellen van lopende zaken en de bestaande praktische afspraken over de manier van vergaderen. Gebeurt dat niet vanzelf, vraag er dan gewoon om.

Diverse organisaties bieden cursussen aan voor mr-leden. Het is gebruikelijk dat de school de deelnamekosten betaalt. Heeft de hele mr behoefte aan een opfrisbijeenkomst of specifieke vragen, dan kunnen de aanbieders van scholing ook trainingen op maat verzorgen.

Voor nieuwkomers in de mr zijn vooral de volgende aanbiedingen van belang:

Lobo: Medezeggenschap in de school; basiscursus werkwijze en bevoegdheden, 1 avond. Meer informatie: www.lobo.nl

NKO: Startouderavond; functioneren binnen mr en partnerschap met de school, 1 avond. Meer informatie: www.nko.nl

Inge Godthelp, ouder en voorzitter mr:

“Van tevoren heb ik niets geleerd. Ik heb me aangemeld als verkiesbare kandidaat en ben verkozen tot voorzitter. Nu zit ik er vijf maanden bij. Je moet in de mr gewoon je gezonde boerenverstand gebruiken en hooguit leren zeggen wat je denkt. Durf een kritische houding aan te nemen om dingen bespreekbaar te maken. Pak de signalen op van mensen die je benaderen en leg dat op tafel. Ga in een werkgroep zitten en wees een soort motortje voor ander ouders. Het werkt niet als je in de mr gaat om er alleen bij te zitten, te kijken en te luisteren. Je moet wel oprechte interesse hebben in de lastige dingen die voorbijkomen en die ook niet allemaal direct op te lossen zijn. Dus aan de ene kant actiebereidheid en aan de andere kant een lange adem.”

U in de mr? Ja, waarom eigenlijk niet? In de medezeggenschapsraad spreekt u mee over allerlei onderwerpen die met uw school en het onderwijs te maken hebben. Directie en het bovenschools management moeten naar uw argumenten luisteren en samen verbetert u de kwaliteit van het onderwijs, de voorzieningen in het gebouw en de arbeidsomstandigheden.

Deze folder geeft aan de hand van zeven veel gestelde vragen een beknopte eerste indruk van het mr-werk, dat u zo interessant en intensief kunt maken als u zelf wilt. De mr heeft plek voor iedereen die de school een warm hart toedraagt.

Ik in de mr?! is een uitgave van projectgroep WMS
Projectgroep WMS, Postbus 2127,
3500 GC Utrecht
www.infowms.nl

Deze uitgave is mogelijk gemaakt met subsidie van
het Ministerie van OC&W.

Tekstredactie: Miluc media

Illustraties: Angelique Hinderink

Foto's: Joost Grol

Vormgeving: Drupsteen + Straathof

© 2009